เปิดไม่ผิด ผิดเมื่อใช้

“บัญชีม้า”

ธุรกรรมอำพราง ของอาชญากร

นางสาวศิริกุล จุมสุวรรณ์
นักสืบสวนสอบสวนชำนาญการ กองคดี ๒

“บัญชีม้า” ธุรกรรมอำพรางของอาชญากร

ทำความรู้จักกับ“บัญชีม้า”

นิยามของ “บัญชีม้า” คือการรับจ้างเปิดบัญชี หมายถึง บัญชีธนาคารที่บุคคลไปเปิดบัญชีธนาคารเป็นชื่อของบุคคลนั้น พร้อมกับทำบัตรกดเงินสด (บัตร ATM) เมื่อดำเนินการแล้วเสร็จก็นำสมุดบัญชีธนาคารพร้อมบัตรกดเงินสดและรหัสผ่านเพื่อทำธุรกรรมทางการเงินให้กับบุคคลที่ชักชวน จ้าง วาน หรือเป็นการเปิดบัญชีเงินฝากให้กับผู้อื่นโดยเสน่หา เพื่อนำไปใช้ในการกระทำความผิดต่อไป โดยผู้ที่เป็นเจ้าของบัญชีธนาคารนั้นมิได้ทำธุรกรรมใด ๆ เกี่ยวกับบัญชีดังกล่าว

สภาพปัญหาในปัจจุบันได้มีข่าวปรากฏตามสื่อต่างๆ อย่างต่อเนื่องว่ามีกลุ่มอาชญากรได้ใช้นายหน้าหรือผู้แทนของตนเองออกไปว่าจ้างให้ประชาชนทั่วไป รวมถึงแรงงานต่างด้าวเปิดบัญชีเงินฝากที่สถาบันการเงินพร้อมทั้งจัดทำบัตรเอทีเอ็มและยึดสมุดคู่ฝากและบัตรเอทีเอ็มไว้ การได้มาซึ่งบัญชีเงินฝากของกลุ่มอาชญากรนั้นมาจากหลากหลายวิธี ทั้งการชักชวน จ้าง วาน การซื้อขายบัญชีธนาคารจึงเป็นอีกหนึ่งรูปแบบสำคัญที่กลุ่มอาชญากรใช้ในการกระทำความผิดโดยใช้วิธีการซื้อขายบัญชีธนาคารกับคนที่ต้องการผลประโยชน์และประชาชนที่รู้เท่าไม่ถึงการณ์ ทำให้กระทบต่อภาคธุรกิจและประชาชนในวงกว้าง และเกิดการประกอบอาชญากรรม อันเป็นปัญหาใหญ่และมีความซับซ้อนมากขึ้น อาจจะเป็นการกระทำอย่างเอกเทศ หรือกระทำในลักษณะสมคบกันเป็นเครือข่ายในรูปแบบขององค์กร ทำให้ยากลำบากต่อการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม ผู้เขียนจึงคิดประเด็นปัญหาดังกล่าวและนำไปเสนอเป็นหัวข้อในการศึกษาของกลุ่มที่ ๕ พุทธรักษา งานเขียนชิ้นนี้จึงเกิดจากการระดมการศึกษาค้นคว้าจากเพื่อนสมาชิกกลุ่มของผู้เข้ารับการอบรมหลักสูตร Crime Prevention การป้องกันอาชญากรรมกับการอำนวยความยุติธรรมในสังคมรุ่นที่ ๒ ของสำนักงานกิจการยุติธรรม กระทรวงยุติธรรม

การศึกษาเรื่อง “บัญชีม้า” นี้ จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อป้องกันมิให้มีการใช้บัญชีเงินฝากไปเป็นเครื่องมือในการประกอบอาชญากรรม ลดความเสี่ยงของประชาชนที่จะถูกกลุ่มอาชญากรหลอกลวง และหามาตรการให้สถาบันการเงินสามารถตรวจสอบหรือป้องกันการใช้บัญชีเงินฝากในการก่อความเสียหายได้ โดยได้นำกรอบแนวทางในการป้องกันอาชญากรรมที่มีประสิทธิภาพมาเป็นเครื่องมือในการป้องกันอาชญากรรม ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๔ มกราคม ๒๕๖๐ การป้องกันอาชญากรรมโดยการมีส่วนร่วมของประชาชน และการลดโอกาสการตกเป็นเหยื่อโดยการเฝ้าระวังกลุ่มเสี่ยง และการป้องกันการกระทำผิดซ้ำ สร้างเครือข่ายในการเฝ้าระวัง ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้ที่เกี่ยวข้อง การพัฒนาองค์ความรู้ในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ในกระบวนการยุติธรรมให้รู้เท่าทันผู้กระทำความผิด จะเห็นได้ว่า คนร้ายหรืออาชญากรเหล่านี้

เป็นกลุ่มที่เจ้าหน้าที่ให้ความระมัดระวังอยู่แล้ว ประกอบกับธนาคารหรือสถาบันการเงินมีมาตรการที่รัดกุมในการเปิดบัญชีเงินฝากรวมทั้งการตรวจสอบบุคคลที่เปิดบัญชีเพียงพออยู่แล้ว แต่ทว่ายังมีเพียงกลุ่มประชาชนที่ยังขาดความรู้ ความเข้าใจ และไม่ทราบว่าการนำบัญชีเงินฝากไปให้คนอื่นใช้ในการทำธุรกรรม อาจมีความผิดตามกฎหมาย แนวทางการป้องกันเพื่อระมัดระวังภัยอาชญากรรมที่อาจเกิดขึ้น โดยเน้นการประชาสัมพันธ์เพื่อให้ความรู้ ข้อมูลข่าวสาร ที่เป็นประโยชน์ในการป้องกันอาชญากรรมหรือไม่ให้ตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม และต้องสร้างเครือข่ายการป้องกันอาชญากรรมโดยการมีส่วนร่วมของประชาชน โดยการส่งเสริมให้ประชาชนทุกภาคส่วนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการป้องกันอาชญากรรม รวมถึงการสร้างจิตสำนึกเพื่อให้เกิดความรับผิดชอบ ร่วมกันในการป้องกันสังคมจากปัญหาอาชญากรรม จึงเสนอให้มีการอบรมให้ความรู้แก่แกนนำ หรือผู้นำประชาชนในพื้นที่เสี่ยง เพื่อให้ประชาชนเข้าใจถึงความเป็นมาของ “บัญชีม้า” ความเสียหาย และผลกระทบที่อาจเกิดขึ้น ตลอดจนร่วมกันเป็นเครือข่ายในการป้องกันอาชญากรรมอันเกิดจาการใช้ “บัญชีม้า” เพื่อประกอบธุรกรรมอำพรางของอาชญากร

ผู้เขียนเห็นว่า สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน (สำนักงาน ปปง.) เป็นหน่วยงานที่มีความสำคัญที่จะขับเคลื่อนภารกิจให้สามารถจัดการแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้ ข้อมูลนี้จึงเป็นประโยชน์ที่จะถ่ายทอดองค์ความรู้ต่อเจ้าหน้าที่สำนักงาน ปปง. เพื่อนำไปต่อยอดหาแนวทางป้องกัน สร้างระเบียบกฎเกณฑ์ตลอดจนออกกฎหมายเพื่อป้องกันและปราบปรามปัญหาบัญชีม้าอันเป็นธุรกรรมอำพรางของอาชญากรได้ต่อไป

บทนำ (Introduction)

ปัจจุบัน ภาครัฐ หน่วยงานต่าง ๆ ภาคเอกชน ห้างร้าน บริษัท องค์กรธุรกิจ ภาคประชาชน โดยทั่วไปมักใช้จ่ายเงิน งบประมาณ ทำธุรกรรมทางการเงิน ผ่านระบบธนาคาร แทบทั้งสิ้น กิจกรรมเกี่ยวกับธุรกรรมทางการเงินพื้นฐาน โดยมากเป็นการเก็บออม การฝาก การโอน เป็นต้น การติดต่อเปิดบัญชีธนาคารเพื่อทำธุรกรรมของบุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคลนั้น จะต้องเป็นไปตามเงื่อนไขของธนาคาร และไม่มีข้อห้ามใด ๆ ในการที่บุคคลจะมีหลายบัญชี ซึ่งหมายความว่าใคร ๆ ก็สามารถเปิดบัญชีกี่บัญชีก็ได้ ตามรายงานยอดคงค้างเงินรับฝาก ตามขนาดและอายุของเงินฝากของธนาคารพาณิชย์จดทะเบียนในประเทศไทยของธนาคาร แห่งประเทศไทย เมื่อเดือนมิถุนายน ๒๕๖๒ ปรากฏบัญชีเงินฝากจำนวน ๑๐๐,๗๗๙,๗๙๗ บัญชี[๑] และยอดเงินคงค้าง ๑๒,๙๐๘,๙๘๘ ล้านบาท โดยจำแนกขนาดของเงินฝากออกเป็นหลายช่วง ยกตัวอย่างจำนวนบัญชีสูงสุด ๖ อันดับ ดังนี้

ลำดับ	วงเงินในบัญชี	จำนวนบัญชี	จำนวนเงิน (ล้านบาท)
๑	ไม่เกิน ๕๐,๐๐๐ บาท	๘๗,๙๓๕,๕๗๑	๔๐๑,๐๕๖
๒	เกินกว่า ๕๐,๐๐๐ บาท แต่ไม่เกิน ๑๐๐,๐๐๐ บาท	๓,๙๓๑,๕๘๘	๒๗๗,๓๓๖
๓	เกินกว่า ๑๐๐,๐๐๐ บาท แต่ไม่เกิน ๒๐๐,๐๐๐ บาท	๓,๑๕๑,๐๐๙	๔๓๖,๓๔๕
๔	เกินกว่า ๒๐๐,๐๐๐ บาท แต่ไม่เกิน ๕๐๐,๐๐๐ บาท	๒,๘๖๖,๑๖๘	๙๐๑,๓๖๓
๕	เกินกว่า ๕๐๐,๐๐๐ บาท แต่ไม่เกิน ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท	๑,๓๖๐,๔๘๓	๙๖๔,๗๕๑
๖	เกินกว่า ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท แต่ไม่เกิน ๑๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท	๑,๔๐๘,๒๔๔	๓,๔๘๗,๕๕๔

ตาราง ๑ รายการยอดเงินคงค้างตามขนาดและอายุของเงินฝาก

[๑] รายงานยอดคงค้างเงินรับฝากตามขนาดและอายุของเงินฝากของธนาคารพาณิชย์จดทะเบียนในประเทศไทย, ธนาคารแห่งประเทศไทย < https://www.bot.or.th/App/BTWS_STAT/statistics/ReportPage.aspx?reportID=188&language=th>, สืบค้นเมื่อวันที่ ๑๔ สิงหาคม ๒๕๔๒

จากตารางดังกล่าว ปรากฏบัญชีซึ่งมียอดเงินฝากไม่เกิน ๕๐,๐๐๐ บาท มีจำนวน ๘๗,๙๓๕,๕๗๑ บัญชี คิดเป็นร้อยละ ๘๗.๒๕๕ ของจำนวนบัญชีทั้งหมด บัญชีซึ่งมีเงินในบัญชีมากกว่า ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท จนถึง ๕๐๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท ขึ้นไป มีจำนวน ๑๒๖,๗๑๖ บัญชี ซึ่งจากการศึกษาพบว่า หากอาชญากรจะต้องใช้บัญชีเพื่อทำธุรกรรมที่ผิดกฎหมายแล้ว อาชญากรจะเลือกใช้บัญชีใน ๕ อันดับแรก เนื่องจากมีจำนวนมากและวงเงินในบัญชีไม่สูงมากจนเป็นที่ผิดสังเกตจากเจ้าหน้าที่หน่วยงานบังคับใช้กฎหมาย

นับตั้งแต่ปี ๒๕๕๗ เป็นต้นมา ได้มีข่าวปรากฏตามสื่อต่างๆ ว่ามีกลุ่มอาชญากรได้ใช้นายหน้าหรือผู้แทนของตนเอง ออกไปว่าจ้างให้นักเรียน นักศึกษา สาวโรงงาน ลูกจ้างตามสถานบริการ หรือประชาชนทั่วไปในชนบทที่ห่างไกล รวมถึงแรงงานต่างด้าว เปิดบัญชีเงินฝากที่สถาบันการเงิน พร้อมทั้งให้จัดทำบัตรเอทีเอ็มควบคู่กันไปด้วย โดยกลุ่มอาชญากรที่ว่าจ้างจะยึดสมุดคู่ฝากและบัตรเอทีเอ็มเอาไว้ และจ่ายค่าตอบแทนแก่ผู้รับจ้างเปิดบัญชี เช่น ในปี ๒๕๕๗ สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน (สำนักงาน ปปง.) รายงานว่าได้ตรวจสอบพบกลุ่มอาชญากรจ้างวานให้ประชาชนเปิดบัญชี ๒๐๓ ราย ได้ค่าจ้างครั้งละ ๒,๐๐๐ – ๓,๐๐๐ บาท ต่อบัญชี บางรายตระเวนเปิดบัญชีตั้งแต่ ๑๐ – ๓๐ บัญชี เพื่อรายได้สูงถึง ๓๐,๐๐๐ บาท จากสถิติพบว่าภาคเหนือ มีการเปิดบัญชีมากที่สุด จำนวน ๑๐๐ ราย ภาคกลาง จำนวน ๔๙ ราย ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน ๒๑ ราย และนำบัญชีดังกล่าวไปใช้ในการประกอบอาชญากรรมการกระทำความผิดเกี่ยวกับการฉ้อโกงประชาชนตามกฎหมายอาญาในรูปแบบแก๊งค์คอลเซ็นเตอร์ โดยหลอกให้ผู้เสียหายโอนเงินกว่า ๒๐๐ ราย คิดเป็นมูลค่าความเสียหายประมาณ ๑๐๐ ล้านบาท[๒] และเมื่อวันที่ ๑๕ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๑ สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน (สำนักงาน ปปง.) ได้แถลงผลการประชุมหารือกับสถาบันทางการเงิน จำนวน ๓๖ แห่ง ในการกำหนดมาตรการเพื่อปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน โดยรายงานว่า มีบัญชีธนาคารที่เข้าข่ายมีพฤติการณ์เปิดบัญชีเพื่อนำไปใช้ในการกระทำความผิดของอาชญากรในความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด ความผิดเกี่ยวกับการฉ้อโกงประชาชน ความผิดเกี่ยวกับการพนันตามกฎหมายว่าด้วยการพนันในความผิดเกี่ยวกับการจัดให้มีการเล่นพนันทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์ หรือกระทำความผิดตามมูลฐานอื่นๆ จำนวนกว่า ๔,๐๐๐ ราย ซึ่งมีความเสี่ยงสูง โดยมีทั้งผู้รู้เท่าไม่ถึงการณ์ ผู้ที่ถูกกลุ่มอาชญากรหลอกลวง และรวมผู้สมัครใจเปิดบัญชี

---

[๒] กรุงเทพธุรกิจ < https://www.bangkokbiznews.com/news/detail/589525> สืบค้นเมื่อวันที่ ๘ สิงหาคม ๒๕๖๒

อยู่ด้วย และเจ้าของบัญชีดังกล่าวอาจถูกดำเนินคดีตามกฎหมายอีกด้วย[๓] จากประสบการณ์ของผู้เขียนในฐานะนักสืบสวนสอบพบว่า การรับจ้างเปิดบัญชีนั้นมักจะทำเป็นขบวนการ มีผู้ว่าจ้างมีนายหน้าออกไปหาผู้รับจ้างเปิดบัญชี ค่าจ้างของการรับจ้างเปิดบัญชีอยู่ที่บัญชีละ ๕,๐๐๐ บาท ผ่านนายหน้า และผู้รับจ้างเปิดบัญชีจะได้ค่าจ้างไม่เกิน ๕๐๐-๑,๐๐๐ บาท โดยไม่รู้ตัวว่าอาจตกอยู่ในสถานะเป็นผู้ต้องหาได้เมื่อมีการนำบัญชีนั้นไปกระทำความผิด

พฤติการณ์ในการใช้บัญชีเงินฝากเป็นเครื่องมือในการประกอบอาชญากรรมนั้น เมื่อมีการเปิดบัญชีแล้ว เจ้าของบัญชีจะส่งมอบสมุดบัญชี และบัตรกดเงินจากเครื่องอัตโนมัติ (Automatic Teller Machine : ATM) นำบัญชีดังกล่าวไปใช้ในการกระทำความผิดโดยตรง หรือใช้เป็นบัญชีรับเงินที่โอนมาจากการกระทำความผิด เช่น ใช้เป็นบัญชีเพื่อรับเงินโอนจากประชาชนที่ตกเป็นเหยื่อถูกหลอกลวงให้โอนเงินทางโทรศัพท์ ไม่ว่าจะทำให้เหยื่อตกใจกลัวหรือดีใจก็ตาม เมื่อเหยื่อหลงเชื่อไปทำธุรกรรมทางการเงินที่ตู้เอทีเอ็ม ตามคำสั่งของกลุ่มอาชญากรเหล่านั้น โดยไม่รู้ตัวว่าเป็นการทำธุรกรรมโอนเงินจากบัญชีของตน ไปเข้าบัญชีที่ถูกว่าจ้างให้เปิดรอไว้รับเงินของกลุ่มอาชญากร สำหรับเหล่าอาชญากรที่มักใช้บัญชีที่ว่าจ้างเปิดบัญชี เพื่อใช้กระทำการผิดกฎหมายหรือปกปิดร่องรอยการทำธุรกิจของตน ส่วนใหญ่จะเป็นพวกพ่อค้ายาเสพติด เจ้าของบ่อนการพนัน ผู้ประกอบธุรกิจแชร์ลูกโซ่ บุคคลที่มีพฤติการณ์ในกู้ยืมเงินที่เข้าข่ายเป็นการฉ้อโกงประชาชน นายทุนเงินกู้นอกระบบ และแก๊งค์คอลเซ็นเตอร์ เป็นต้น แต่ในความเป็นจริงแล้ว บัญชีม้าสามารถใช้ได้กับทุกอาชญากรรมที่มีเรื่องเงินมาเกี่ยวข้อง

นอกจากนี้ การได้มาซึ่งบัญชีเงินฝากของกลุ่มอาชญากรนั้น มาจากหลากหลายวิธี ทั้งการชักชวน จ้าง วาน ซื้อขายบัญชีธนาคาร จัดหาบัญชีธนาคารในการรับโอนเงินเป็นอีกหนึ่งรูปแบบสำคัญ ที่กลุ่มอาชญากรใช้ในการกระทำความผิดโดยใช้วิธีการซื้อขายบัญชีธนาคารกับคนที่ต้องการผลประโยชน์และประชาชนที่รู้เท่าไม่ถึงการณ์ ทำให้กระทบต่อภาคธุรกิจและประชาชนในวงกว้าง และเกิดการประกอบอาชญากรรม อันเป็นปัญหาใหญ่และมีความซับซ้อนมากขึ้น อาจจะเป็นการกระทำอย่างเอกเทศ หรือกระทำในลักษณะสมคบกันเป็นเครือข่ายในรูปแบบขององค์กร ทำให้ยากลำบากต่อการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม ปัจจัยสำคัญประการหนึ่งของเหล่าอาชญากรหรือองค์กรอาชญากรรม คือ เงินทุนหมุนเวียนเพื่อใช้สนับสนุนในการปกปิดการกระทำความผิด และเพื่อขยายขอบอิทธิพลของการประกอบอาชญากรรมให้มั่นคงและกว้างขวางขึ้น อันทำให้ยากแก่การปราบปรามจากบรรดาเจ้าหน้าที่รัฐหน่วยงานบังคับใช้กฎหมาย การศึกษาเรื่อง “บัญชีม้า” นี้ จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อป้องกันมิให้มีการใช้บัญชีเงินฝากไปเป็นเครื่องมือ

---

[๓] โพสต์ทูเดย์ <https://www.posttoday.com/economy/finance/535521> สืบค้นเมื่อวันที่ ๘ สิงหาคม ๒๕๖๒

ในการประกอบอาชญากรรม ลดความเสี่ยงของประชาชนที่จะถูกกลุ่มอาชญากรหลอกลวง และหามาตรการให้สถาบันการเงิน สามารถตรวจสอบหรือป้องกันการใช้บัญชีเงินฝากในการก่อความเสียหายได้ โดยการนำกรอบแนวทางตามคณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๒๔ มกราคม ๒๕๖๐ เรื่องกรอบแนวทางในการป้องกันอาชญากรรมที่มีประสิทธิภาพมาเป็นเครื่องมือในการป้องกันอาชญากรรม ทั้งการป้องกันอาชญากรรมโดยการมีส่วนร่วมของประชาชน การป้องกันอาชญากรรมโดยการเฝ้าระวังกลุ่มเสี่ยงที่มีโอกาสกระทำความผิด การป้องกันอาชญากรรมโดยการลดโอกาสการตกเป็นเหยื่อ การพัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพในการป้องกันอาชญากรรม และท้ายที่สุดการป้องกันอาชญากรรมด้วยการกระทำผิดซ้ำ

ก่อนจะทำความเข้าใจว่า “บัญชีม้า” ใช้ในการก่ออาชญากรรมอะไรได้บ้าง ต้องทำความเข้าใจก่อนว่า “อาชญากรรม” คืออะไร “บัญชีม้า” คืออะไรและสามารถเป็นเครื่องมือในการก่ออาชญากรรมอะไรได้บ้าง และการใช้บัญชีม้าก่อความเสียหายอย่างไร และมีโทษตามกฎหมายอย่างไร และสุดท้ายจะสามารถป้องกันความเสียหายและความผิดจากบัญชีม้าได้อย่างไร

อาญชากรรม ประเภทอาชญากรรม และการป้องกัน

อาชญากรรม (Crime) เป็นสิ่งที่มีและดำรงอยู่คู่กับสังคม ทุกสังคมล้วนประสบปัญหาอาชญากรรมทั้งสิ้น แตกต่างกันไปตามบริบททางสังคมซึ่งมีความแตกแตกต่าง[๔] และความหมายของอาชญากรรมตามพจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตสถาน พ.ศ. ๒๕๔๙ ได้ให้ความหมายอาชญากรรม คือ การกระทำความผิดทางอาญา ซึ่งเป็นปัญหาของสังคมอย่างหนึ่งที่มีผลกระทบต่อความปลอดภัยในชีวิต และทรัพย์สินจำนวนมาก[๕]

อาชญากรรมในแง่ของนักกฎหมาย ได้แก่ การกระทำหรือการละเว้นการกระทำใด ๆ อันเป็นปฏิปักษ์ต่อบทบัญญัติหรือข้อห้ามแห่งกฎหมาย ซึ่งสาระสำคัญปรากฏในมาตรา ๒ แห่งประมวลกฎหมายอาญา “บุคคลจะต้องรับโทษทางอาญา ต่อเมื่อได้กระทำการอันกฎหมายที่ใช้ในขณะนั้นบัญญัติไว้ในกฎหมาย ถ้าตามบทบัญญัติของกฎหมายที่บัญญัติในภายหลังการกระทำเช่นนั้นไม่เป็นความผิดต่อไปให้ผู้ที่ได้กระทำการนั้นพ้นจากการเป็นผู้กระทำความผิดและได้มีคำพิพากษาถึงที่สุดให้ลงโทษแล้วก็ถือว่าผู้นั้นไม่เคยต้องคำพิพากษาว่าได้กระทำความผิดนั้น ถ้ารับโทษอยู่ก็ให้การลงโทษนั้นสิ้นสุดลง” จากบทบัญญัติของกฎหมายดังกล่าว จะเห็นได้ว่า

---

[๔] ยุวดี วงศ์ประเสริฐ, ความหมายและแนวทางการศึกษาความปลอดภัยสาธารณะ, วารสารธรรมศาสตร์ ปีที่ ๓๗ ฉบับที่ ๑ พ.ศ. ๒๕๖๑, น. ๑๑๓.

[๕] ราชบัณฑิตยสถาน ๒๕๕๑

การกระทำความผิดทางอาญา คือ การกระทำความผิดตามที่กฎหมายได้บัญญัติขณะกระทำว่าเป็นความผิด[๖]

อาชญากรรมในแง่สังคมวิทยา เป็นการมุ่งวิเคราะห์ถึงพฤติกรรมของบุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่ส่อเจตนาเป็นปฏิปักษ์และภยันตรายต่อผลประโยชน์พื้นฐานแห่งความสงบเรียบร้อยของสังคม และมีเหตุผลเพียงพอที่รัฐจะได้กำหนดวิธีการปฏิบัติหรือแทรกแซงเพื่อควบคุมและระงับพฤติกรรมอันเป็นภัยต่อสังคมเหล่านั้นโดยชอบธรรม[๗]

อาชญากรรมในแง่นักอาชญากรรมวิทยา เป็นการมุ่งพิจารณาถึงปรากฏการณ์อาชญากรรมกับพฤติกรรมของอาชญากรในลักษณะสหวิทยาการ ซึ่งมีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกันกับกฎหมาย สังคมวิทยา มานุษยวิทยา จิตวิทยา จิตแพทย์ และสังคมศาสตร์แขนงอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายอย่างใกล้ชิด และมุ่งความสนใจศึกษาเกี่ยวกับลักษณะสภาพปัญหาพฤติการณ์ของผู้กระทำความผิด สถิติอาชญากรรม การวิจัยเกี่ยวกับอาชญากรรม ผลสะท้อนความเสียหายต่อสังคม องค์กรอาชญากรรมต่อสังคม องค์การอาชญากรรม วิทยาการว่าด้วยผู้ถูกทำร้าย อาชญากรรมเปรียบเทียบการจัดระบบบริหาร และการประสานงานในหน่วยงานกระบวนการยุติธรรม รวมถึงทัศนคติความรู้สึกของชุมชนที่มีต่อการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่การคุ้มครองป้องกันความเป็นธรรมกับสิทธิมนุษยชน และแนวทางการกำหนดนโยบายที่สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงทางสังคม

ประเภทของอาชญากรรม อาชญากรรมเป็นพฤติกรรมทางสังคมอย่างหนึ่ง ซึ่งผู้ประกอบอาชญากรรมจะกลายเป็นอาชญากรตามความหมายของนักกฎหมาย แต่พฤติกรรมต่าง ๆ ที่ถูกกำหนดว่าเป็นอาชญากรรมนั้น มีความแตกต่างกันมาก นักอาชญาวิทยา[๘] จึงให้ความสนใจศึกษาประเภทของอาชญากรรม ทั้งนี้ เพื่ออธิบายถึงพฤติกรรมของอาชญากรโดยอาศัยหลักทฤษฎีต่าง ๆ เพื่อวิเคราะห์ถึงความรุนแรงของอาชญากรรมและพฤติกรรมของอาชญากร การจำแนกประเภทของอาชญากรรมตามความหมายของนักกฎหมาย และนักสังคมวิทยาแบ่งได้ ๒ ประเภท

๑. อาชญากรรมที่ทำผิดในตัวเอง (Mala in se) เป็นความผิดที่เป็นบาป และขัดต่อศีลธรรมของสังคมอย่างร้ายแรง ได้แก่ ความผิดฐานฆ่าคนตาย ชิงทรัพย์ ปล้นทรัพย์ เป็นต้น

---

[๖] ปราโมทย์ จันทร, แนวทางในการป้องกันและแก้ไขปัญหาอาชญากรรมในเขตพื้นที่ตำรวจนครบาลบางโพงพาง, เอกสารค้นคว้าอิสระสถาบันอาชญาวิทยา และการบริหารงานยุติธรรม วิทยาลัยรัฐกิจ มหาวิทยาลัยรังสิต. กรุงเทพมหานคร, น. ๘ – ๙.

[๗] อ้างแล้ว ๔

[๘] Lopez – Rey อ้างใน ปราโมทย์ จันทร, แนวทางในการป้องกันและแก้ไขปัญหาอาชญากรรมในเขตพื้นที่ตำรวจนครบาลบางโพงพาง, เอกสารค้นคว้าอิสระสถาบันอาชญาวิทยา และการบริหารงานยุติธรรม วิทยาลัยรัฐกิจ มหาวิทยาลัยรังสิต. กรุงเทพมหานคร, น. ๘ – ๙.

๒. อาชญากรรมที่กฎหมายบัญญัติเป็นข้อห้าม (Mala Prohibita) เป็นลักษณะความผิดที่ไม่ขัดต่อศีลธรรม และผู้กระทำไม่มีความประพฤติเป็นอาชญากรรม หากแม้ความผิดดังกล่าวจะขัดต่อสังคม แต่ยังไม่ถึงขั้นถูกประณาว่าชั่วร้าย เช่น การลักลอบขนของหนีภาษี การกักตุนสินค้า การลักลอบเข้ามือง เป็นต้น

นอกจากนี้ในทัศนะของ แม็คคินนี (Mckinney)[๙] ได้แบ่งประเภทของอาชญากรรมไว้ ๘ ประเภท โดยพิจารณาถึงอาชีพของอาชญากรรม การสนับสนุนของกลุ่มต่อการประกอบอาชญากรรม ความตรงกันระหว่างพฤติกรรมของอาชญากรรมกับพฤติกรรมที่ถูกต้องตามกฎหมาย ดังนี้

๑. อาชญากรรมประเภทที่ใช้ความรุนแรงประทุษภัยต่อชีวิตและร่างกาย (Violent Personal Crime) เช่นการประทุษร้ายต่อบุคคลการใช้อาวุธทำร้ายร่างกายบุคคลอื่น

๒. อาชญากรรมประทุษร้ายต่อทรัพย์สินเป็นครั้งคราว (Occasional Property Crime) เช่น การลักทรัพย์ การขโมยรถยนต์ การทำให้เสียทรัพย์

๓. อาชญากรรมประเภทที่ใช้ตำแหน่งหน้าที่การงานเป็นช่องทาง (Occupation Crime) เช่น การฉ้อโกง การยักยอก การทุจริตในหน่วยงานหรือบริษัทของตนเองโดยการแสวงหาช่องทางและโอกาสในการประกอบอาชญากรรม

๔. อาชญากรรมทางการเมือง (Political Crime) เช่น การวางระเบิดสถานที่สำคัญ การจี้เครื่องบิน การจับตัวประกัน การก่อวินาศกรรม เป็นต้น

๕. อาชญากรรมประเภทที่ขัดต่อความสงบเรียบร้อยของสังคม (Public Order Crime) เช่น ค้าประเวณี เมาสุราอาละวาด เป็นต้น

๖. อาชญากรรมที่กระทำตามกัน (Conventional Crime) เช่น การปล้น การบุกรุก เป็นต้น

๗. องค์การอาชญากรรม (Organized Crime)) เช่น กลุ่มผู้มีอิทธิพล กลุ่มผู้ค้ายาเสพติด กลุ่มค้ามนุษย์ เป็นต้น เป็นอาชญากรองค์กรที่ยากแก่การทำลาย

๘. อาชญากรรมที่กระทำเป็นอาชีพ (Professional Crime) เช่น การฉกชิงวิ่งราว นักต้มตุ๋น และมือปืนรับจ้าง เป็นต้น

สำหรับประเทศไทย ประเภทอาชญากรรม ตามกรอบแนวทางในการป้องกันอาชญากรรมที่มีประสิทธิภาพ ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๔ มกราคม ๒๕๖๐ ได้แบ่งอาชญากรรมเป็น ๒ ประเภท ได้แก่

---

[๙] Mckinney อ้างใน ๘

๑. อาชญากรรมพื้นฐาน หมายถึงอาชญากรรมที่เกิดมาพร้อม ๆ กับมนุษยชาติ โดยเป็นอาชญากรรมที่ปรากฏอยู่ทั่วไปในสังคมเกี่ยวข้องกับการประทุษร้ายต่อทรัพย์สิน ร่างกาย และชีวิตของผู้อื่น เช่น การลักทรัพย์ การวิ่งราวทรัพย์ ชิงทรัพย์ ปล้อนทรัพย์ ทำร้ายร่างกาย และฆ่าผู้อื่น เป็นต้น นอกจากนี้ อาชญากรรมพื้นฐานยังอาจแยกย่อยลงไปได้อีก คือ อาชญากรรมพื้นฐานที่ไม่ใช่กำลังรุนแรง และอาชญากรรมพื้นฐานที่ใช้กำลังรุนแรง

๒. อาชญากรรมพิเศษ หมายถึง อาชญากรรมที่มีลักษณะแตกต่างจากอาชญากรรมพื้นฐาน อาชญากรรมประเภทนี้มีการพัฒนารูปแบบที่ซับซ้อน และมีความรุนแรง ส่งผลกระทบต่อความมั่นคง สร้างความเสียหายทางเศรษฐกิจ และภาพลักษณ์ของประเทศในระดับมหภาค ซึ่งจำเป็นต้องมีแนวทางและวิธีในการป้องกันและปราบปรามเป็นพิเศษ เช่น อาชญากรรมทางเศรษฐกิจและพาณิชย์ อาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์ ปัญหาการก่อการร้าย ปัญหาการค้ามนุษย์ และยาเสพติด เป็นต้น

การก่ออาชญากรรม มีทฤษฎีที่เกี่ยวข้องมากมาย แต่มีทฤษฎีที่อธิบายถึงสาเหตุหรือองค์ประกอบของการเกิดอาชญากรรม ได้อย่างชัดเจน เข้าใจง่าย คือ “ทฤษฎีสามเหลี่ยมอาชญากรรม (Crime Triangle Theory)” โดยอธิบายถึงสาเหตุหรือองค์ประกอบของการเกิดอาชญากรรม ประกอบด้วยด้านต่าง ๆ ของสามเหลี่ยม ๓ ด้าน คือ

๑. ผู้กระทำผิด/คนร้าย (Offender) หมายถึง ผู้ที่มีความต้องการ (Desire) จะก่อเหตุหรือลงมือกระทำความผิด

๒. เหยื่อ (Victim)/เป้าหมาย (Target) หมายถึง บุคคล สถานที่ หรือวัตถุสิ่งของที่ผู้กระทำผิดหรือคนร้าย มุ่งหมายกระทำต่อ หรือเป็นเป้าหมายที่ต้องการ

๓. โอกาส (Opportunity) หมายถึง ช่วงเวลา (Time) และสถานที่ (Place) ที่เหมาะสมที่ผู้กระทำผิดหรือคนร้าย มีความสามารถจะลงมือกระทำความผิดหรือก่ออาชญากรรม

เมื่อเหตุการณ์หรือสถานการณ์ครบองค์ประกอบทั้ง ๓ ด้าน ดังกล่าวจะทำให้เกิดอาชญากรรมขึ้นในการแก้ไขปัญหาอาชญากรรมนั้น ซึ่งสามารถนำเอาแนวคิดจากทฤษฎีดังกล่าวไปกำหนดยุทธศาสตร์หรือกลยุทธ์ การแก้ไขปัญหาอาชญากรรมในพื้นที่ ทั้งด้านการป้องกันและการปราบปรามอาชญากรรม ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เป็นรูปธรรม เหมาะกับสภาพความเปลี่ยนแปลงของสังคมในยุคปัจจุบันเป็นอย่างยิ่ง

การป้องกันอาชญากรรมด้วยทฤษฎีสามเหลี่ยมอาชญากรรม (Crime Triangle Theory) ทฤษฎีดังกล่าวได้เสนอแนวคิดในการแก้ไขปัญหาอาชญากรรม หรือการป้องกันไม่ให้เกิดอาชญากรรม โดยต้องพยายามทำอย่างไรก็ตามที่จะให้องค์ประกอบของสามเหลี่ยมอาชญากรรม

ด้านใดด้านหนึ่งหายไป ก็จะทำให้อาชญากรรมไม่เกิดขึ้น ดังนั้น ในการปฏิบัติงานของตำรวจในแต่ละพื้นที่ ควรนำแนวคิดของทฤษฎีดังกล่าวมาใช้ในการป้องกันอาชญากรรมเชิงรุกตามยุทธศาสตร์ของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ กล่าวคือ ต้องพยายามทำให้องค์ประกอบการเกิดอาชญากรรม ด้านใดด้านหนึ่งของสามเหลี่ยมหายไป

การป้องกันอาชญากรรมด้วยกรอบแนวทางในการป้องกันอาชญากรรมที่มีประสิทธิภาพ จากข้อมูลสถิติความผิดที่รัฐเป็นผู้เสียหายรายจังหวัด พ.ศ. ๒๕๖๐ ของสำนักงานสถิติแห่งชาติ[๑๐] พบว่ามีการกระทำความผิดที่รัฐเป็นผู้เสียหายทั่วราชอาณาจักรที่มีการรับแจ้ง จำนวน ๔๗๕,๖๒๖ ราย และข้อมูลของนิด้าโพล[๑๑] ในการสำรวจปัญหาของอาชญากรรมของสังคมไทยในปัจจุบัน ระหว่างวันที่ ๒๓ – ๒๔ สิงหาคม ๒๕๖๐ พบว่าระดับความรุนแรงของปัญหาอาชญากรรมในสังคมไทยในปัจจุบันที่ปรากฏตามสื่อต่าง ๆ ความคิดเห็นของประชาชนเห็นว่าปัญหาอาชญากรรมมีความรุนแรงมากถึงร้อยละ ๕๒.๓๒ ซึ่งสอดคล้องกับข้อมูลของสำนักงานกิจการยุติธรรมซึ่งได้สำรวจข้อมูลสถิติอาชญากรรมร่วมกับศูนย์วิจัยเอแบคโพล มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ[๑๒] ที่ได้ศึกษาถึงโอกาสในการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมของประชาชน (อาชญากรรม ๔ ประเภทหลัก ได้แก่ คดีชีวิตร่างกาย คดีประทุษร้ายต่อทรัพย์สิน คดีความผิดทางเพศ คดีหลอกลวง หรือ แอบอ้างใช้ข้อมูล/เอกสารส่วนตัว) พบว่าโอกาสในการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมของประชาชนยังอยู่ในเกณฑ์สูง แต่มีคดีอาชญากรรมจำนวนมากไม่ได้เข้าสู่กระบวนการยุติธรรม ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่ามาตรการในการป้องกันอาชญากรรมของประเทศไทยยังไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร คณะรัฐมนตรีจึงมีมติ เมื่อวันที่ ๒๔ มกราคม ๒๕๖๐ กำหนดกรอบแนวทางการป้องกันอาชญากรรม ๖ ด้าน ดังนี้

---

[๑๐] สำนักงานสถิติแห่งชาติ, ข้อมูลสถิติความผิดที่รัฐเป็นผู้เสียหาย รายจังหวัด พ.ศ. ๒๕๖๐ <http://statbbi.nso.go.th/staticreport/page/sector/th/09.aspx > สืบค้นเมื่อวันที่ ๑๔ สิงหาคม ๒๕๖๒

[๑๑] นิด้าโพล, ปัญหาของอาชญากรรมของสังคมไทยในปัจจุบัน http://nidapoll.nida.ac.th/index.php?op=polls-detail&id=556> สืบค้นเมื่อวันที่ ๑๔ สิงหาคม ๒๕๖๒

[๑๒] เอกสารกรอบแนวทางในการป้องกันอาชญากรรมที่มีประสิทธิภาพ ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๔ มกราคม ๒๕๖๒

๑. การป้องกันอาชญากรรมโดยสภาพแวดล้อม การป้องกันอาชญากรรมโดยสภาพแวดล้อม หมายถึง การจัดการกับพื้นที่ต่างๆ เพื่อลดความเสี่ยงที่จะเกิดอาชญากรรม ได้แก่ การจัดให้มีแสงสว่างที่เพียงพอ การติดป้ายสัญลักษณ์ การปูองกันพื้นที่อันตราย (พื้นที่เปลี่ยว พื้นที่ล่อแหลม) การจัดวางผังเมือง การออกแบบที่อยู่อาศัย และการจัดให้มีระบบการรักษาความปลอดภัยที่มีมาตรฐาน เพื่อเป็นการปิดกั้นโอกาสที่ผู้กระทำผิดจะเข้าถึงบุคคลหรือทรัพย์ รวมถึงการสร้างความสะดวกในการเฝ้าระวังและการติดตามผู้กระทำความผิดเมื่อเกิดอาชญากรรมขึ้น

๒. การป้องกันอาชญากรรมโดยการมีส่วนร่วมของประชาชน การป้องกันอาชญากรรมโดยการมีส่วนร่วมของประชาชน หมายถึง การส่งเสริมให้ประชาชนทุกภาคส่วนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการป้องกันอาชญากรรม รวมถึงการสร้างจิตสำนึกเพื่อให้เกิดความรับผิดชอบร่วมกันในการป้องกันสังคมจากปัญหาอาชญากรรม

๓. การป้องกันอาชญากรรมด้วยการป้องกันการกระทำผิดซ้ำ การป้องกันอาชญากรรมด้วยการป้องกันการกระทำผิดซ้ำ หมายถึง การป้องกันไม่ให้ผู้กระทำผิดที่อยู่ระหว่างการแก้ไขฟื้นฟูในชุมชนและผู้พ้นโทษทุกกลุ่ม (ผู้ถูกคุมความประพฤติ ผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด ผู้พ้นโทษจำคุก ผู้พ้นการคุมความประพฤติ ผู้ผ่านการฟื้นฟูฯ เด็กและเยาวชนที่พ้นการฝึกอบรม) กลับมากระทำผิดซ้ำอีกหลังจากพ้นโทษ

๔. การป้องกันอาชญากรรมโดยการเฝ้าระวังกลุ่มเสี่ยงที่มีโอกาสจะกระทำความผิด การป้องกันอาชญากรรมโดยการเฝ้าระวังกลุ่มเสี่ยงที่มีโอกาสจะกระทำความผิด หมายถึง การเฝ้าระวังกลุ่มบุคคล ซึ่งได้แก่ ผู้ติดยาเสพติด ผู้ไม่มีอาชีพเป็นหลักแหล่ง ผู้ประพฤติตนในลักษณะอันธพาล คนวิกลจริต เด็กและเยาวชนทั้งในและนอกระบบการศึกษาที่เป็นกลุ่มเสี่ยง ซึ่งถือเป็นกลุ่มเสี่ยง ที่อาจจะกระทำความผิดได้

๕. การป้องกันอาชญากรรมโดยการลดโอกาสการตกเป็นเหยื่อ การป้องกันอาชญากรรมโดยการลดโอกาสการตกเป็นเหยื่อ หมายถึง การสร้างภูมิคุ้มกันให้กับประชาชน นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ ได้รู้จักการป้องกันและระวังภัยด้วยตนเอง รวมทั้งกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้ ถึงรูปแบบวิธีการของภัยอาชญากรรม แนวทางป้องกันเพื่อระมัดระวังภัยอาชญากรรมที่อาจเกิดขึ้น โดยเน้นการประชาสัมพันธ์เพื่อให้ความรู้ ข้อมูลข่าวสาร ที่เป็นประโยชน์ในการป้องกันอาชญากรรมหรือไม่ให้ตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม

๖. การพัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพบุคลากรในการป้องกันอาชญากรรม หมายถึง การพัฒนาองค์ความรู้ในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ในกระบวนการยุติธรรมให้รู้เท่าทันผู้กระทำความผิด รวมถึงการพัฒนา และส่งเสริมให้มีระบบการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ที่มีประสิทธิภาพและเอื้อต่อการปฏิบัติงานมากยิ่งขึ้น

บัญชีม้า การนำไปใช้ ความเสียหาย และความผิดตามกฎหมาย

บัญชีม้า : นิยาม /ลักษณะ /สาเหตุ

การใช้บัญชีเงินฝากของบุคคลอื่นในการรับโอนเงินเพื่อก่ออาชญากรรม มีคำเรียกบัญชีเงินฝากดังกล่าวว่า “บัญชีม้า” มีที่มาของการได้บัญชีเงินฝาก ๒ ลักษณะ คือ

๑. การนำเอกสารบุคคลอื่นไปเปิดบัญชี ซึ่งถือว่าเป็นการใช้บัญชีปลอมเพื่อก่ออาชญากรรม

๒. การรับจ้างเปิดบัญชี โดยใช้เอกสารของผู้เปิดบัญชีเอง และมีการส่งมอบบัญชีพร้อมบัตรกดเงินจากเครื่องอัตโนมัติให้บุคคลอื่น โดยได้รับค่าตอบแทนจากการเปิดบัญชี

มีการให้คำนิยามคำว่า “บัญชี” กับ “เครื่องอัตโนมัติ”[๑๓] ดังนี้

“บัญชี” หมายถึง บัญชีเงินฝากสะสมทรัพย์ หรือบัญชีเงินฝากประจำที่เจ้าของบัญชีเปิดไว้กับธนาคาร ทั้งกรณีเจ้าของบัญชีคนเดียว และเจ้าของบัญชีหลายคน (บัญชีร่วม)

“เครื่องอัตโนมัติ” หมายถึง เครื่องอัตโนมัติ หรือกึ่งอัตโนมัติ ที่ธนาคารจัดไว้เพื่อให้บริการแก่ผู้ใช้บริการในการฝากถอนเงิน หรือทำรายการอื่นใด หรือบันทึกรายการ

“ธุรกรรม” หมายความว่า กิจกรรมที่เกี่ยวกับการทำนิติกรรม สัญญา หรือการดำเนินการใดๆ กับผู้อื่น ทางการเงิน ทางธุรกิจ หรือการดำเนินการเกี่ยวกับทรัพย์สิน”[๑๔]

การได้มาซึ่งบัญชีเงินฝากนั้น ผู้ขอเปิดบัญชีต้องนำเอกสารแสดงตัว ไปติดต่อที่ธนาคารและขอเปิดบัญชีเงินฝาก โดยธนาคารจะทำการเปิดบัญชีเงินฝากตามเงื่อนไขที่ธนาคารกำหนด และเจ้าของบัญชีจะทำบัตรกดเงินสด (บัตร ATM) หรือไม่ก็ได้ เมื่อสิ้นสุดกระบวนการ ผู้ขอเปิดบัญชีเงินฝากจะได้รับสมุดบัญชีที่มีชื่อและนามสกุลจริง เพื่อเป็นการพิสูจน์ตัวตน และได้รับบัตร ATM (หากแจ้งความประสงค์ขอมีบัตร)

การแสดงตัวของผู้เปิดบัญชีเงินฝากนั้น ทางสมาคมธนาคารไทยมีขั้นตอนการดำเนินงาน ดังนี้

๑. จัดให้ลูกค้าแสดงตน โดยให้แสดงข้อมูลและหลักฐาน ได้แก่ บัตรประจำประชาชน ซึ่งเป็นไปตามประกาศของสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่องวิธีการแสดงตนของลูกค้าสถาบันการเงิน และผู้ประกอบอาชีพ ตามประกาศของทางการ

---

[๑๓] เอกสารธนาคารกรุงเทพ, ข้อกำหนดเกี่ยวกับบัญชีเงินฝากสะสมทรัพย์และบัญชีเงินฝากประจำ

[๑๔] พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓

๒. ตรวจสอบความถูกต้องของหลักฐานการแสดงตน โดยตรวจสอบบัตรผ่านเครื่องอ่านบัตร (Smart Card Reader) ซึ่งข้อมูลที่ได้จากเครื่องอ่านบัตรประชาชนตรงกับข้อมูลบนหน้าบัตรประชาชน

๓. ตรวจสอบตัวตนของลูกค้ากับบัตรประชาชนที่นำมาเปิดบัญชี (ว่าเป็นบุคคลเดียวกัน)

๔. ตรวจสอบข้อมูลการแสดงตนของลูกค้าบนใบคำขอเปิดบัญชีว่าตรงข้อมูลบนหน้าบัตรประชาชน

เมื่อดำเนินการตามขั้นตอนดังกล่าวแล้ว จึงดำเนินการเปิดบัญชีให้ลูกค้า

เมื่อต้องพิจารณาถึงที่มาของคำว่า “บัญชีม้า” นั้น เป็นการใช้คำดังกล่าวในกลุ่มของผู้บังคับใช้กฎหมาย เป็นคำแสลงที่ปรับมาจากคำว่า “หน้าม้า” ตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน ได้ให้ความหมายของคำว่าหน้าม้าไว้ว่า “ผู้ที่ทำเล่ห์เหลี่ยมเป็นเหมือนคนซื้อหรือคนเล่นการพนัน เป็นต้น เพื่อเป็นสื่อจูงใจให้คนหลงซื้อหรือหลงเล่นการพนันด้วย โดยปริยาย” ซึ่งจะเห็นได้ว่าในปัจจุบันยังใช้คำเพื่อเรียกบุคคลที่มีพฤติการณ์ในลักษณะคล้ายคลึงเช่นนั้น

ในการศึกษาครั้งนี้จึงพิจารณาให้นิยามของคำว่า “บัญชีม้า”เฉพาะการรับจ้างเปิดบัญชี หมายถึง “บัญชีธนาคารที่บุคคลไปเปิดบัญชีธนาคารเป็นชื่อของบุคคลนั้น พร้อมกับทำบัตรกดเงินสด (บัตร ATM) เมื่อดำเนินการแล้วเสร็จ ก็นำสมุดบัญชีธนาคารพร้อมบัตรกดเงินสดและรหัสผ่านเพื่อทำธุรกรรมทางการเงินให้กับบุคคลที่ชักชวน จ้าง วาน หรือเป็นการเปิดบัญชีเงินฝากให้กับผู้อื่นโดยเสน่หา เพื่อนำไปใช้ในการกระทำความผิดต่อไป โดยผู้ที่เจ้าของบัญชีธนาคารนั้นมิได้ทำธุรกรรมใด ๆ เกี่ยวกับบัญชีดังกล่าว”

สาเหตุของการรับจ้างเปิดบัญชี เมื่อพิจารณาว่าเหตุใดจึงมีการรับจ้างเปิดบัญชี หรือมีการใช้บัญชีของบุคคลอื่น เพื่อเป็นเครื่องมือในการประกอบอาชญากรรม มีสาเหตุ ดังนี้

๑. ความยากจน เช่น บุคคลที่มีรายได้น้อย จึงยินยอมรับจ้างเปิดบัญชี

๒. การศึกษา เช่น บุคคลที่มีขาดความรู้จึงถูกชักชวน และหลงเชื่อคนอื่นได้ง่าย

๓.การว่างงาน เช่น ผู้ที่ว่างงานย่อมขาดรายได้สำหรับการดำรงชีวิต จึงทำให้ขาดรายได้เลี้ยงชีพเป็นสาเหตุหนึ่งที่เป็นชนวนให้ก่ออาชญากรรม

๔.การเปลี่ยนแปลงทางสังคม เช่น ค่านิยม วัตถุนิยม ใช้เงินเพื่อตอบสนองความต้องการของเอง มีความต้องการในการใช้เงินเพิ่มขึ้น เช่น เมืองพัทยา ค่าเปิดบัญชีคิดค่าจ้าง ๘,๐๐๐ ถึง ๑๐,๐๐๐ บาท (ข้อมูลจากการศึกษาดูงานที่เมืองพัทยา)

๕. สภาวะเศรษฐกิจฝืดเคือง ปัจจุบันค่าครองชีพสูงขึ้นเรื่อยๆ ทำให้รายได้ไม่พอกับรายจ่ายบุคคลบางประเภทจำต้องดิ้นรนต่อสู้ด้วยการเป็นสาเหตุหนึ่งที่เป็นชนวนให้ก่ออาชญากรรม

๖. การเลี่ยงกฎหมาย หลีกเลี่ยงไม่ให้ถูกดำเนินคดีตามกฎหมาย, การหลีกเลี่ยงภาษี

๗. นโยบายของธนาคาร เช่น เน้นให้เพิ่มปริมาณการเปิดบัญชีเงินฝากให้มากที่สุดโดยไม่คำนึงถึงผลกระทบอื่นๆ

๘. นโยบายของรัฐบาล เช่น ออกกฎหมายให้แรงงานต่างด้าวทุกคนที่ทำงานในประเทศไทย ต้องเปิดบัญชีเงินฝากเพื่อรับเงินค่าจ้างจากนายจ้าง

ลักษณะและรูปแบบของการเปิดบัญชีม้า คือ การเปิดบัญชีธนาคารโดยการที่บุคคลไปเปิดบัญชีธนาคารเป็นชื่อของบุคคลนั้นพร้อมกับทำบัตรเอทีเอ็ม เมื่อดำเนินการแล้วเสร็จ ก็นำสมุดบัญชีธนาคารพร้อมบัตรเอทีเอ็มและรหัสเอทีเอ็มเพื่อทำธุรกรรมทางการเงิน ให้กับบุคคลที่ชักชวน จ้าง วาน หรือเปิดบัญชีเงินฝากให้กับผู้อื่นโดยเสน่หา เพื่อนำไปใช้ในการกระทำความผิดต่อไป

รูปแบบของการเปิดบัญชีม้า เช่น บุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่เจตนาจะกระทำความผิดไปชักชวนบุคคลบางกลุ่ม เช่น บุคคลที่มีรายได้น้อย บุคคลที่มีการศึกษาต่ำ บุคคลที่ว่างงาน บุคคลที่ปัญหาทางการเงินอื่น เป็นต้น โดยมักจะอ้างว่าตนเองทำบัตรประชาชนหายหรือบัตรประจำตัวประชาหมดอายุ ไม่สามารถเปิดบัญชีเงินฝากได้ จึงขอให้เปิดบัญชีเงินฝากพร้อมทำบัตรเอทีเอ็มให้ โดยใช้ชื่อของผู้ถูกชักชวนให้เปิดบัญชีเงินฝากและมอบสมุดบัญชีเงินฝากและบัตรเอทีเอ็มให้บุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่เจตนาจะกระทำความผิดข้างต้น

การใช้บัญชีม้าเป็นเครื่องมือในการประกอบอาชญากรรม

จาก“ทฤษฎีสามเหลี่ยมอาชญากรรม (Crime Triangle Theory) การประกอบอาชญากรรมโดยการใช้บัญชีม้า มีลักษณะดังนี้

๑. คนร้าย พฤติกรรมเดิมของคนร้ายหรืออาชญากร คือ การเคลื่อนย้ายเงินในสมุดบัญชีผู้ฝากของธนาคารได้ถูกใช้ในการยักย้ายถ่ายเทเงินที่ได้มาจากการกระทำผิดของอาชญากรเข้าไปอยู่ในระบบเงินปกติ นับเป็นจุดอ่อนที่เจ้าหน้าที่ของรัฐสามารถตรวจสอบพบได้ง่าย เนื่องจากมีลักษณะเป็นรูปธรรมและเห็นได้ชัดเจน แต่ในปัจจุบันอาชญากรได้ใช้บัญชีของบุคคลอื่นเพื่อทำธุรกรรม ซึ่งมีการเรียกพฤติการณ์ใช้บัญชีดังกล่าวว่า “บัญชีม้า” เพื่อเพิ่มเป็นจุดแข็งของกระบวนการฟอกเงิน ซึ่งตามที่ปรากฏในข่าว

๒. โอกาส เมื่อวิเคราะห์บัญชีเงินฝากกับความหมายและประเภทของอาชญากรรม (Crimes) จะเห็นได้ว่าบัญชีเงินฝากหากเจ้าของบัญชีใช้ติดต่อทำธุรกรรมกับธนาคารตามปกติ

แต่บัญชีธนาคารมีเป็นจำนวนมาก แม้จะมีมาตรการตรวจสอบของธนาคารและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องแต่ก็ไม่ทั่วถึง จึงเป็นช่องทางให้อาชญากรใช้บัญชีเงินฝากคนอื่นในการประกอบอาชญากรรม

๓. เหยื่อ บุคคลที่ไปเปิดบัญชีเงินฝากธนาคารนั้น ไม่มีความผิดเกิดขึ้น ธนาคารหรือสถาบันทางการเงินไม่มีทางทราบได้เลยว่าบัญชีนี้จะถูกนำไปใช้ในการกระทำความผิด จนกว่าจะมีความผิดเกิดขึ้น ตอนเปิดบัญชีจึงไม่มีความผิด แต่ความผิดจะเกิดขณะใช้บัญชีเงินฝากดังกล่าวไปทำธุรกรรมที่ผิดกฎหมาย

กรณีตัวอย่างที่ปรากฏตามสื่อต่างๆ มีกรณีการใช้บัญชีม้าเป็นส่วนประกอบหรือเครื่องมือของการก่ออาชญากรรม ดังนี้

กรณีที่ ๑ เมื่อปี ๒๕๕๗ สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน (สำนักงาน ปปง.) ได้เปิดเผยรายชื่อผู้ที่ถูกใช้บัญชีกระทำความผิด จำนวน ๒๐๓ ราย ซึ่ง สำนักงาน ปปง. ตรวจสอบรายงานการทำธุรกรรมแล้วพบว่ามีส่วนเกี่ยวข้องและเชื่อมโยงมีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับผู้กระทำความผิดมูลฐาน ผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด ผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับการฉ้อโกงประชาชน (กลุ่มคอลเซ็นเตอร์ใช้โทรศัพท์หลอกลวงให้ผู้เสียหายโอนเงินผ่านทางตู้เอทีเอ็มหรือตู้รับฝากเงินอัตโนมัติ) ซึ่งสำนักงาน ปปง.ได้อายัดทรัพย์สินที่พบว่าที่ได้มาจากการกระทำผิดความผิดไว้ชั่วคราวแล้ว เบื้องต้นพบว่ามีผู้เสียหายถูกหลอกลวงให้โอนเงินไปให้แก๊งคอลเซ็นเตอร์กว่า ๒๐๐ ราย คิดเป็นมูลค่าเสียหายกว่า ๑๐๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท ขณะที่การตรวจสอบพบว่ากลุ่มมิจฉาชีพได้จ้างวานประชาชนให้ทำการเปิดบัญชี โดยจะให้ค่าจ้างครั้งละ ๒,๐๐๐ – ๓,๐๐๐ บาท บางรายตระเวนเปิดบัญชีตั้งแต่ ๑๐ – ๓๐ บัญชี โดย สำนักงาน ปปง. ขอเตือนไปยังบุคคลที่มีรายชื่อรีบไปแจ้งปิดบัญชีเงินฝากที่รับจากเปิดไว้ในธนาคารสาขาต่าง ๆ ก่อนที่ สำนักงาน ปปง. จะเข้าตรวจสอบธุรกรรมและออกหมายจับเพื่อดำเนินคดีฐานฟอกเงิน

กรณีที่ ๒ เมื่อปี ๒๕๕๙ สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน (สำนักงาน ปปง.) อยู่ระหว่างการจับตากลุ่มแรงงานต่างด้าวที่เข้ามาทำงานในไทยอย่างถูกกฎหมาย เพราะมีโอกาสที่จะตกเป็นเหยื่อแก๊งฟอกเงิน ถูกหลอกให้รับจ้างเปิดบัญชีเงินฝากกับธนาคารพาณิชย์ เพื่อเป็นช่องทางการโอนเงินหรือฟอกเงินที่เชื่อมโยงกับคนร้ายแก๊งคอลเซ็นเตอร์ ยาเสพติด การพนันออนไลน์ รวมไปถึงการค้ามนุษย์ด้วย โดยที่ผ่านมา สำนักงาน ปปง. สามารถจับกุมได้เป็นหลายร้อยรายแล้ว ก่อนหน้านี้ สำนักงาน ปปง. ระบุว่าจากการติดตามจับกุมแก๊งรับจ้างเปิดบัญชีพบว่าเดิมจะเป็นคนไทยที่ได้รับค่าจ้างเปิดบัญชีครั้งละ ๓,๐๐๐ บาท แต่ระยะหลังถูกจับและดำเนินคดีจำนวนมาก โดยศาลพิพากษาจำคุกหลายคดี ทำให้ถูกจำคุกตั้งแต่ ๓ ปี ๖ ปี และ ๙ ปี แต่ถ้าหากจ้างบุคคลต่างด้าวเปิดบัญชี บุคคลต่างด้าวจะได้ครั้งละ ๑,๕๐๐ บาท

ทั้งนี้ สำนักบริหารแรงงานต่างด้าว รายงานว่า ณ เดือนมกราคม ๒๕๕๙ กลุ่มแรงงานต่างด้าวสามสัญชาติ ได้แก่ เมียนมา สปป.ลาว และกัมพูชา จำนวนทั้งสิ้น ๑,๒๗๔,๒๔๑ คน ที่ได้รับอนุญาตทำงานทั่วราชอาณาจักรไทย

กรณีที่ ๓ ปี ๒๕๖๐ สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน (สำนักงาน ปปง.) ร่วมกับธนาคารกรุงศรีอยุธยา จำกัด (มหาชน) ธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) และธนาคารกสิกรไทย จำกัด (มหาชน) ส่งมอบเงินของผู้เสียหายบางส่วนที่สามารถยับยั้งการถอนของมิจฉาชีพ จำนวนเงิน ๘๓๘,๐๑๕.๓๘ บาท ทั้งนี้ ก่อนหน้าได้ส่งมอบเงินของผู้เสียหายที่สามารถยับยั้งการถอนจากมิจฉาชีพแล้ว จำนวน ๘๒ ราย รวมเป็นเงิน ๑๒,๘๑๔,๖๔๕.๒๑ บาท รวมส่งมอบเงินคืนผู้เสียหายไปแล้วทั้งสิ้น ๘๗ ราย รวมเป็นเงินทั้งสิ้น ๑๓,๖๕๒,๖๖๐.๕๙ บาท สำหรับสถิติการรับเรื่องแก๊งคอลเซ็นเตอร์ ตั้งแต่การจัดตั้งศูนย์ปฏิบัติการ สำนักงาน ปปง. มีผู้แจ้งผ่านสายด่วน ปปง. ๑๗๑๐ ตั้งแต่วันที่ ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๖๐ จนถึงวันที่ ๔ มิถุนายน ๒๕๖๑ ได้มีผู้เสียหายหลงเชื่อและโอนเงินจำนวน ๓๗๓ ราย เหตุเกิดแล้วรีบแจ้ง ๒๐๔ ราย เหตุเกิดแล้วแจ้งภายหลัง ๑๖๙ ราย รวมมูลค่าความเสียหายประมาณ ๑๖๒,๓๓๘,๐๒๕.๘๖ บาท สามารถยับยั้งและช่วยเหลือได้จำนวน ๙๐ ราย มูลค่ารวม ๓๗,๖๒๗,๖๗๗.๔๙ บาท โดยสำนักงาน ปปง. แจ้งเตือนไปยังผู้รับจ้างเปิดบัญชีทุกคนว่าการรับจ้างเปิดบัญชี ถือเป็นภัยร้ายแรงอย่างยิ่งต่อความสงบเรียบร้อยของบ้านเมือง ซึ่งการรับจ้างเปิดบัญชีดังกล่าวได้มีคำพิพากษาศาลฎีกา (ฎีกาที่ ๕๘๒๑/๒๕๕๘) พิพากษาว่าการสนับสนุนการกระทำความผิดของแก๊งคอลเซ็นเตอร์ อาจเป็นความอาญาผิดฐานฟอกเงินอีกฐานหนึ่ง ซึ่งมีโทษจำคุกอัตราสูงถึง ๑๐ ปี โดย สำนักงาน ปปง. จะทำการสืบสวนขยายผลและดำเนินการกับทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดของเครือข่ายแก๊งคอลเซ็นเตอร์ เพื่อติดตามทรัพย์สินคืนสู่ประชาชนผู้เสียหายและแผ่นดินต่อไป

กรณีที่ ๔ ปี ๒๕๖๑ กองบังคับการตำรวจท่องเที่ยว ๑ (บก.ทท.๑) แถลงผลการจับกุมนายหลัวลุ่ยเจี๋ย หรือ สือโถว อายุ ๒๓ ปี ตัวการใหญ่ จับกุมได้ที่สนามบินสุวรรณภูมิ ขณะกำลังเดินทางออกนอกประเทศ พร้อมของกลางเป็นสมุดบัญชีธนาคาร ๒ เล่ม เจ้าหน้าที่ตำรวจได้จับกุมเครือข่ายแก๊งคอลเซ็นเตอร์ที่ทำหน้าที่กดเงินได้ ๓ ผู้ต้องหาสัญชาติไต้หวัน ทำหน้าที่กดเงินในเครือข่ายคอลเซ็นเตอร์ได้ที่วิวเพลสแมนชั่น เขตบางกะปิ คือ นายซือเซินหง, นายเชินฮ่าวเจ๋ และนายหวังเหวินชง พร้อมของกลางเป็นสมุดบัญชีธนาคารจำนวน ๕ เล่ม บัตรเอทีเอ็ม จำนวน ๔ ใบ เงินสด ๙๐,๖๐๐ บาท รวมถึงใบเสร็จกดเงินตามตู้ต่าง ๆ จากการสอบปากคำ ผู้ต้องหาให้การซัดทอดนายหลัวลุ่ยเจี๋ย หรือ สือโถว สัญชาติไต้หวัน เป็นตัวการใหญ่ที่เป็นผู้นำบัตรกดเงินสมุดบัญชี มาให้พร้อมกับสอนวิธีการกดเงินรวมทั้งเป็นผู้สั่งการ นอกจากนี้ เจ้าหน้าที่ตำรวจสามารถจับกุมผู้ต้องหาสัญชาติไต้หวันได้เพิ่มเติม คือ นายแหยนเชิงเลียน, นายเหลียงเกิ่นปิน

พร้อมของกลาง เป็นบัตรเอทีเอ็ม ๑ ใบ สมุดบัญชีธนาคาร ๒ เล่ม เงินสด ๓๐,๐๐ บาท ใบบันทึกรายการถอนเงิน จากการสอบปากคำผู้ต้องหาให้การซัดทอดถึงนายสือโถวด้วยเช่นกัน ในเบื้องต้นพบว่ามูลค่าความเสียหายเฉพาะแก๊งของนายสือโถวเกือบ ๑๐๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท ซึ่งเจ้าหน้าที่ตำรวจแจ้งข้อหากับผู้ต้องหาทั้งหมด คือ “ร่วมกันมีไว้เพื่อนำออกใช้ และร่วมกันใช้บัตรอิเล็กทรอนิกส์ของผู้อื่นโดยมิชอบ ในประการที่น่าจะเกิดความเสียหายแก่ผู้อื่นหรือประชาชน”

ผลกระทบจากการใช้บัญชีม้า

การพิจารณาผลกระทบจากการใช้บัญชีม้า จะพิจารณาจาก “องค์ประกอบของปัญหา” ตามแนวคิดของ Miller et at. ที่เรียกโดยย่อว่า “เชียร์” (CHEERS) ประกอบด้วย

๑. Community หรือชุมชน สถานการณ์ที่เกิดขึ้นมีผลกระทบต่อชุมชน ซึ่งรวมถึงประชาชน องค์กรธุรกิจ หน่วยงานราชการ กลุ่มต่าง ๆ จากทุกภาคส่วนในสังคม

๒. Harm (อันตราย) สถานการณ์ที่เกิดขึ้นมีผลกระทบที่เป็นภยันตรายต่อชุมชน ไม่ว่าจะเป็นความเสียหายทรัพย์สินที่มีค่า หรือความปลอดภัยของชีวิต ร่างกาย สวัสดิภาพ โดยผลกระทบหรือภยันตรายมิได้จำกัดว่าต้องเป็นเรื่องที่ผิดกฎหมายเท่านั้น แต่เป็นอันตรายที่สร้างความเดือดร้อนต่อความเป็นอยู่ของสังคมโดยรวม

๓. Expectation (ความคาดหวัง) สถานการณ์ที่เกิดขึ้นนั้น มาพร้อมกับความคาดหวังของสังคมว่า จำเป็นต้องได้รับการบรรเทาหรือแก้ไข อาจแสดงให้เห็นได้ด้วยกระบวนการต่าง ๆ เช่น โทรศัพท์ร้องเรียน รายงานจากสื่อมวลชน หรือช่องทางอื่นๆ

๔. Events (กลุ่มของเหตุการณ์) เหตุการณ์หรือสถานการณ์ที่เกิดขึ้น ไม่ได้เกิดขึ้นเพียงครั้งเดียวแต่เกิดขึ้นหลายครั้ง แม้เกิดขึ้นต่างกรรมต่างวาระ แต่มีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกันและสะท้อนปัญหาเดียวกัน

๕. Recurring (การเกิดขึ้นซ้ำ ๆ) สถานการณ์ที่เกิดขึ้น เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องหรือเกิดขึ้นซ้ำหลายครั้ง

๖. Similarity (ความคล้ายคลึง) สถานการณ์ที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องนั้น บางกรณีอาจเป็นไปในลักษณะเดิม หรือหากเกิดการเปลี่ยนแปลงไป ก็ต้องมีลักษณะที่คล้ายคลึงกันหรือมีจุดร่วมที่แสดงเห็นความสัมพันธ์บางประการ อาทิ ผู้เคราะห์ร้ายเป็นคนกลุ่มเดียวกัน สถานที่เกิดเหตุ /ช่วงเวลาเดิม หรือสภาพแวดล้อมคล้ายคลึงกัน

กรณีตัวอย่าง องค์ประกอบปัญหา	กรณีที่ ๑	กรณีที่ ๒	กรณีที่ ๓	กรณีที่ ๔
Community	● ประชาชนทั่วไป ● เจ้าของบัญชี	● แรงงานต่างด้าว ● เจ้าของบัญชี	● ประชาชนทั่วไป ● เจ้าของบัญชี	● ประชาชนทั่วไป ● เจ้าของบัญชี
Harm	● หลอกให้เปิดบัญชี ● หลอกให้โอนเงิน ● ประชาชน สูญเสียเงิน	● จ้างเปิดบัญชี ● หลอกให้โอนเงิน ● ประชาชน สูญเสียเงิน	● จ้างเปิดบัญชี ● หลอกให้โอนเงิน ● ประชาชน สูญเสียเงิน	● จ้างเปิดบัญชี ● หลอกให้โอนเงิน ● ประชาชน สูญเสียเงิน
Expectation	● มีการจับกุม ● รายงานข่าว	● มีการจับกุม ● รายงานข่าว	● มีการจับกุม ● รายงานข่าว	● มีการจับกุม ● รายงานข่าว
Events	● ผู้เสียหายหลายราย โดนหลอกให้โอนเงิน	● ผู้เสียหายหลายราย โดนหลอกให้โอนเงิน	● ผู้เสียหายหลายราย โดนหลอกให้โอนเงิน	● ผู้เสียหายหลายราย โดนหลอกให้โอนเงิน
Recurring	● เกิดเหตุการณ์ซ้ำๆ ● เกิดต่อเนื่อง ● เกิดกับคนหลายราย	● เกิดเหตุการณ์ซ้ำๆ ● เกิดต่อเนื่อง ● เกิดกับคนหลายราย	● เกิดเหตุการณ์ซ้ำๆ ● เกิดต่อเนื่อง ● เกิดกับคนหลายราย	● เกิดเหตุการณ์ซ้ำๆ ● เกิดต่อเนื่อง ● เกิดกับหลายคน
Similarity	● กลุ่มผู้เสียหาย คือ เจ้าของบัญชี ● ประชาชนที่โอนเงิน	● กลุ่มผู้เสียหาย คือ เจ้าของบัญชี ● ประชาชนที่โอนเงิน	● กลุ่มผู้เสียหาย คือ เจ้าของบัญชี ● ประชาชนที่โอนเงิน	● กลุ่มผู้เสียหาย คือ เจ้าของบัญชี ● ประชาชนที่โอนเงิน

ตาราง ๒ เปรียบเทียบสถานการณ์ที่เกิดขึ้น กับองค์ประกอบของปัญหา

เมื่อพิจารณากรณีตัวอย่างที่มีการนำเสนอข่าว กับองค์ประกอบของการกระทำความผิด (CHEERS) พบว่าอาชญากร (แก๊งคอลเซ็นเตอร์ ยาเสพติด การพนันออนไลน์ การค้ามนุษย์) มีพฤติการณ์ที่เหมือนกัน คือ หลอกให้ประชาชนเปิดบัญชีเงินฝากและส่งมอบบัญชีพร้อมบัตรเอทีเอ็ม และนำไปเป็นบัญชีเงินฝากดังกล่าวไปใช้ในการเคลื่อนย้ายเงินที่ได้จากการกระทำความผิด เมื่อมีการกระทำความผิด กลุ่มผู้เสียหายคือผู้โอนเงินกับเจ้าของบัญชี และเมื่อมีผู้เสียหายจำนวนมาก และมูลค่าความเสียหายสูงมาก ทำให้เจ้าหน้าที่ต้องเข้ามาจัดการทั้งการออกมาตรการ การจับกุม การดำเนินคดี แต่เหตุการณ์ซ้ำแบบเดิมก็ยังคงเกิดขึ้น เปลี่ยนเพียงผู้ก่ออาชญากรรม กับผู้เสียหาย แต่พฤติกรรมยังคงคล้ายเดิม และมูลค่าความเสียหายก็เป็นจำนวนมากเช่นกัน

ความผิดของการรับจ้างเปิดบัญชี หรือบัญชีม้า

การรับจ้างเปิดบัญชีถือว่าเป็นการกระทำที่ผิดกฎหมาย มีโอกาสที่จะเข้าข่ายทำผิดได้หลายลักษณะด้วยกันขึ้นอยู่กับว่าผู้ว่าจ้างเราเปิดบัญชีนำบัญชีธนาคารไปใช้ทำความผิดในเรื่องใด เช่น

๑. ความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา

๑.๑ ความผิดในฐานร่วมกระทำความผิด ตามมาตรา ๘๓ ซึ่งเป็นความผิดที่เกิดขึ้นโดยการกระทำของบุคคลตั้งแต่ ๒ คนขึ้นไป โดยผู้ร่วมกระทำความผิดเป็นตัวการ ความผิดข้อนี้คือ หากเราเปิดบัญชีโดยรู้เห็นเป็นใจกับการกระทำความผิดตั้งแต่ต้น แถมยังเป็นผู้สมรู้ร่วมคิดอีกก็จะมีความผิดตามมาตรานี้ ต้องระวางโทษตามที่กฎหมายกำหนดไว้

๑.๒ ความผิดในฐานผู้สนับสนุนการกระทำความผิด ตามมาตรา ๘๖ ซึ่งเป็นความผิดที่เกิดขึ้นจากการให้ความช่วยเหลือหรือให้ความสะดวกกับผู้กระทำความผิด ก่อนหรือขณะกระทำความผิด ถึงแม้ว่าตนเองจะไม่ได้รู้ถึงการกระทำความผิดจากการให้ความช่วยเหลือหรือการให้ความสะดวกนั้นก็ตาม มีโทษในฐานะผู้สนับสนุนต้องระวางโทษสองในสามส่วนของโทษที่กำหนดไว้ ข้อนี้แหละที่เรารับจ้างเปิดบัญชีเพราะเห็นแก่เงินค่าจ้าง โดยที่เราไม่ทราบหรอกว่าผู้จ้างเอาบัญชีเราไปใช้ทำเรื่องผิดกฎหมายอะไร แต่หากโดนจับได้ แม้เราไม่ได้รู้เห็น แต่ก็จะมีความผิดในฐานสนับสนุนนี้ได้และต้องรับโทษด้วยเช่นกัน มีโอกาสเข้าคุกโดยที่ไม่รู้ตัว นอกจากนี้ผู้รับจ้างเปิดบัญชี หรือบัญชีม้า อาจมีความผิดฐานร่วมกันฉ้อโกงผู้อื่น ร่วมกันฉ้อโกงประชาชน ร่วมกันยักยอกทรัพย์ผู้อื่น ร่วมกันค้ามนุษย์ค้าประเวณี หรือร่วมกันค้ายาเสพติด ขึ้นอยู่กับว่าผู้มีการใช้บัญชีไปประกอบอาชญากรรมแบบใด

๒. ความผิดตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒

๒.๑ ความผิดตามมาตรา ๕ ที่ระบุว่าผู้ใดโอน รับโอนหรือเปลี่ยนสภาพทรัพย์สินที่ได้มาจากการทำผิดกฎหมายเพื่อปกปิดแหล่งที่มานั้นหรือเพื่อช่วยเหลือผู้อื่น ทั้งก่อนและขณะทำความผิดให้ถือว่ามีความผิดฐานฟอกเงิน

๒.๒ มาตรา ๙ ที่ระบุไว้ว่า ผู้ที่สมคบกันตั้งแต่ ๒ คนขึ้นไป เพื่อทำความผิดฐานฟอกเงินจะต้องระวางโทษกึ่งหนึ่งของโทษที่กำหนดไว้ และหากได้มีการกระทำความผิดตามที่ได้สมคบกันนั้น ก็จะต้องระวางโทษตามที่กำหนดไว้ ดูจากข้อกำหนดกฎหมายแล้วจะเห็นว่าการรับจ้างเปิดบัญชีนั้นมีความเสี่ยงที่จะเข้าข่ายรับโทษตามมาตราต่าง ๆ เหล่านี้ได้ ถึงแม้ไม่รู้วัตถุประสงค์ของการนำไปใช้ก็สามารถติดคุกได้เช่นกัน

๓. คำพิพากษาฎีกาที่ ๕๘๒๑/๒๕๕๘ พิพากษาว่าการสนับสนุนการกระทำความผิดของแก๊งคอลเซ็นเตอร์ อาจเป็นความอาญาผิดฐานฟอกเงินอีกฐานหนึ่ง ซึ่งมีโทษจำคุก อัตราสูงถึง ๑๐ ปี

การป้องกันการใช้บัญชีม้าในการประกอบอาชญากรรม

การป้องกันไม่ให้เกิดอาชญากรรมที่เกิดจากการใช้บัญชีม้าเป็นเครื่องมือ จะต้องทำให้องค์ประกอบของการเกิดอาชญากรรมด้านใดด้านหนึ่งหายไป โดยอาศัยกรอบแนวทางในการป้องกันอาชญากรรมที่มีประสิทธิภาพ ๖ ด้าน ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๔ มกราคม ๒๕๖๐ ดังนี้

๑. ด้านผู้กระทำผิดหรือคนร้าย (Offender)

จะต้องมี**การป้องกันโดยการเฝ้าระวังกลุ่มเสี่ยงที่มีโอกาสจะกระทำความผิด** หมายถึง ต้องพยายามลดหรือควบคุมจำนวนผู้กระทำความผิดหรือคนร้ายในพื้นที่ที่รับผิดชอบ โดยมุ่งเน้นใช้ทฤษฎีบังคับใช้กฎหมาย (Law Enforcement Theory) เช่น การเฝ้าระวังบุคคลพ้นโทษที่เข้ามาอยู่ในพื้นที่ การกำหนดมาตรการควบคุมแหล่งอบายมุขหรือสถานบริการที่จะเป็นแหล่งเพาะอาชญากรรม การระดมกวาดล้างอาชญากรรมอย่างสม่ำเสมอ การจับกุมผู้กระทำความผิดตามหมายจับ การสืบสวนหาข่าวเกี่ยวกับแหล่งซ่องสุมของผู้กระทำความผิดหรือคนร้าย การปิดล้อมตรวจค้น การไประงับเหตุอย่างรวดเร็วของสายตรวจ เพื่อให้สามารถจับกุมผู้กระทำความผิดหรือคนร้ายได้อย่างทันท่วงที รวมทั้งการประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อร่วมกันแก้ไขปัญหาอาชญากรรม ยาเสพติดให้โทษ และปัญหาการว่างงาน เป็นต้น อีกทั้ง**การป้องกันอาชญากรรมด้วยการป้องกันการกระทำผิดซ้ำ** ไม่ให้กลับมากระทำความผิดหลังพ้นโทษ

๒. ด้านเหยื่อ (Victim)/เป้าหมาย (Target)

ผู้เสียหาย หรือเหยื่อ หรือประชาชนทั่วไป ต้อง **ป้องกันอาชญากรรมโดยการลดโอกาสการตกเป็นเหยื่อ** ต้องรู้จักการป้องกันตนเอง ครอบครัว และชุมชนหรือสังคม โดยมีการประชาสัมพันธ์ให้ความรู้ ข้อมูลข่าวสาร ที่เป็นประโยชน์ต่อประชาชนในการป้องกันอาชญากรรม หรือไม่ให้ตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม และต้อง**เข้ามามีส่วนร่วม** ในการป้องกันอาชญากรรม รวมถึงการสร้างจิตสำนึกเพื่อให้เกิดความรับผิดชอบ ร่วมกันในการป้องกันสังคมจากปัญหาอาชญากรรม

๓. ด้านโอกาส (Opportunity)

โอกาสที่อาชญากรจะหลอกให้ประชาชนไปเปิดบัญชีเงินฝาก และนำบัญชีไปลงมือก่ออาชญากรรมนั้นจะต้องอาศัย เวลาและสถานที่ที่เหมาะสมในการก่อเหตุ ดังนั้น ต้องพยายามหาวิธีการเพื่อที่จะตัดช่องโอกาสของคนร้ายดังกล่าว โดยแยกออกเป็น

๑) เวลา ต้องพยายามตัดช่องโอกาสในเรื่องเวลาที่จะเกิดเหตุ

๒) สถานที่ สำหรับเรื่องการตัดช่องโอกาสในเรื่องสถานที่นั้น สามารถกระทำได้หลายวิธีและมีทฤษฎีที่เกี่ยวข้องมากมาย เช่น ทฤษฎีการควบคุมอาชญากรรมจากสภาพแวดล้อม

(Crime Control Through Environmental Design) เป็นวิธีการปรับสภาพแวดล้อมและใช้ประโยชน์สภาพแวดล้อม ในการลดโอกาสการก่ออาชญากรรม (พื้นที่เสี่ยง) ตามหลักทฤษฎีหน้าต่างแตก (Broken Windows Theory) โดยจะต้องรีบเข้าไปดำเนินการแก้ไขปัญหาก่อนที่จะเกิดอาชญากรรมในพื้นที่ดังกล่าว การจัดการพื้นที่ให้ปลอดภัยตาม โครงการพื้นที่ปลอดภัย (Safety Zone) หรือโครงการเพื่อนบ้านเตือนภัย (Neighborhood Watch) รวมตลอดถึงการเพิ่มประสิทธิภาพเครื่องมือเครื่องใช้ทางด้านเทคโนโลยีใหม่ๆ เช่น กล้องโทรทัศน์วงจรปิด (CCTV) การใช้สัญญาณเตือนภัย ทั้งนี้ตำรวจจะต้องเข้าไปจัดการ ให้มีการประสานความร่วมมือระหว่างหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชนและชุมชนเพื่อร่วมมือกันแก้ไขปัญหาอาชญากรรม ตามโครงการตำรวจผู้รับใช้ชุมชน (Community Policing) โดยมุ่งเน้น**การมีส่วนร่วมของประชาชน** สร้างชุมชนเข้มแข็งเพื่อให้ชุมชนสามารถดูแลตัวเองได้อย่างยั่งยืน อีกทั้ง ต้องมี**การพัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพบุคลากรในการป้องกันอาชญากรรม** หมายถึง การพัฒนาองค์ความรู้ในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ให้รู้เท่าทันผู้กระทำความผิด รวมถึงการพัฒนา และส่งเสริมให้มีระบบการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ที่มีประสิทธิภาพและเอื้อต่อการปฏิบัติงานมากยิ่งขึ้น

สรุปผลและข้อเสนอแนะ (Conclusion and Recommendation)

ปัจจุบันแม้รัฐจะมีระเบียบและมาตรการที่รัดกุม เกี่ยวกับบัญชีเงินฝากทั้งในส่วนของเจ้าหน้าที่รัฐ และเจ้าหน้าที่ธนาคารซึ่งมีระเบียบของสมาคมธนาคารไทยในการเปิดบัญชีเงินฝาก และในการยืนยันตัวตนของผู้มาเปิดบัญชี และทุกธนาคารยังต้องมีป้ายเตือนว่าการเปิดบัญชีแทนถือเป็นความผิดทางกฎหมาย แต่ยังปรากฏว่ายังมีการประกอบอาชญากรรมโดยการใช้บัญชีบุคคลอื่นในการเคลื่อนย้ายเงินเป็นจำนวนมาก มีมูลค่าความเสียหายเป็นเงินจำนวนมาก และมีเหยื่อซึ่งเป็นเจ้าของบัญชีเป็นผู้เสียหายจำนวนมากเช่นกัน ดังที่ปรากฏเป็นข่าวมาตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๕๗ เป็นต้นมา

การเปิดบัญชีธนาคารมีมาตรการให้เจ้าของบัญชีต้องแสดงตัวต่อพนักงานธนาคารก่อนมีการอนุญาตให้เปิดบัญชีเงินฝาก และประชาชนที่ตกเป็นเหยื่อก็ดำเนินการตามขั้นตอนดังกล่าวอย่างถูกต้อง และได้รับบัญชีเงินฝากมาอย่างถูกต้อง แต่จากการรายงานจำนวนบัญชีเงินฝากของธนาคารแห่งประเทศไทย พบว่ามีบัญชีเงินฝากกว่าร้อยล้านบัญชีที่ทำให้อาชญากรมีช่องทางในการใช้บัญชีเงินฝากทั้งของตนเองและของคนอื่นในการเคลื่อนย้ายเงิน หรือใช้บัญชีเงินฝากเป็นช่องทางในการก่ออาชญากรรม เช่น แก๊งคอลเซ็นเตอร์ ขบวนการค้ายาเสพติด ขบวนการค้ามนุษย์ เป็นต้น การใช้บัญชีเงินฝากของบุคคลอื่นเพื่อทำธุรกรรมที่ผิดกฎหมายเรียกบัญชีดังกล่าวว่า “บัญชีม้า”

การได้มาซึ่ง “บัญชีม้า” เมื่อมีหลายช่องทาง เช่น การนำเอกสารผู้อื่นไปเปิดบัญชีเงินฝาก การหลอกลวงให้เปิดบัญชีเงินฝาก หรือการจ้างให้เปิดบัญชีเงินฝาก ซึ่งเจ้าของบัญชีได้ค่าตอบแทน หากมีการนำบัญชีดังกล่าวไปดำเนินธุรกรรมที่ผิดกฎหมาย เจ้าของบัญชีอาจมีความผิดทั้งตามประมวลกฎหมายอาญา และกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน

เมื่อนำพฤติกรรมเกี่ยวกับการใช้บัญชีม้า มาพิจารณากับทฤษฎีสามเหลี่ยมอาชญากรรม จะเห็นได้ว่า **อาชญากรหรือคนร้าย** คือ คนหนือกลุ่มบุคคลที่นำบัญชีเงินฝากของบุคคลอื่นไปทำธุรกรรมที่ผิดกฎหมาย **เหยื่อ** คือ เจ้าของบัญชีเงินฝาก และ**โอกาส** คือ การที่อาชญากรได้มาซึ่งบัญชีเงินฝากของบุคคลอื่นหรือเหยื่อ และใช้บัญชีนั้นไปเคลื่อนย้ายเงินที่ผิดกฎหมาย หรือดำเนินธุรกรรมต่าง ๆ ที่ผิดกฎหมาย

เมื่อพิจารณา**ผลกระทบของการใช้บัญชีม้า** จาก “องค์ประกอบของปัญหา” ตามหลัก CHEERS พบว่า **Community (ชุมชน)** สถานการณ์เรื่องบัญชีม้า มีผลกระทบต่อประชาชนที่เป็นเจ้าของบัญชีเงินฝากโดยตรงหากมีการนำบัญชีเงินฝากนั้นไปประกอบธุรกรรมที่ผิดกฎหมาย ผลกระทบก็จะขยายวงกว้างออกไปถึง ผู้เสียหายจากการประกอบอาชญากรรม ผลกระทบต่อหน่วยงานภาครัฐ ที่จะต้องติดตามจับกุมผู้กระทำความผิด ธนาคารหรือสถาบันการเงินต้องหามาตรการที่เคร่งครัดมากขึ้น เพื่อป้องกันอาชญากรรมที่เกิดจากการใช้บัญชีม้า **Harm (อันตราย)** ผลกระทบที่เกิดจากการใช้บัญชีม้าโดยตรงมิใช่เรื่องความปลอดภัยในชีวิต ร่างกาย หรือสวัสดิภาพ แต่การใช้บัญชีม้าในการทำธุรกรรมที่ผิดกฎหมายนั้น มีผลกระทบในวงกว้าง ทำให้ประชาชนสูญเสียทรัพย์สิน หรือเจ้าของบัญชีเงินฝากดังกล่าวมีความผิดตามฐานความผิดที่ใช้บัญชีม้าในการประกอบอาชญากรรม **Expectation (ความคาดหวัง)** สถานการณ์การใช้บัญชีม้าเพื่อก่ออาชญากรรม ทั้งการเคลื่อนย้ายเงินของอาชญากร การหลอกประชาชนให้โอนเงิน การฟอกเงิน เป็นต้น เป็นสถานการณ์ซึ่งคนในสังคมต้องการให้มีการแก้ไข หรือปราบปราม มีการนำเสนอในข่าวถึงความเสียหายที่เกิดขึ้น หน่วยงานต่างๆ แถลงการณ์หรือขอความร่วมมือให้ประชาชนเฝ้าระวังและไม่ตกเป็นเหยื่อจากกรณีดังกล่าว **Events (กลุ่มของเหตุการณ์)** การประกอบอาชญากรรมโดยใช้บัญชีเงินฝากบุคคลอื่น อำพรางหรือทำธุรกรรมที่ผิดกฎหมายนั้น คือ การที่อาชญากรประกอบอาชากรรม โดยใช้บัญชีเงินฝากของบุคคลอื่นในการเคลื่อนย้ายเงินที่ได้หรือที่เป็นเหตุในการประกอบอาชญากรรม โดยจากกรณีตัวอย่างที่นำมาเสนอนั้น พบว่าเกิดต่างกรรมต่างวาระและฐานความผิดของอาชญากรต่างกัน แต่มีลักษณะร่วมคือ การใช้บัญชีเงินฝากของบุคคลอื่นเพื่อฝาก โอน หรือเคลื่อนย้ายเงินที่ได้จากการประกอบอาชญากรรม เพื่อหลบเลี่ยงการตรวจสอบของเจ้าหน้าที่ **Recurring (การเกิดขึ้นซ้ำ ๆ)** สถานการณ์การใช้บัญชีม้าเพื่อปิดบังเงินที่ได้จากการประกอบอาชญากรรม ตามที่กรณีตัวอย่างที่นำเสนอเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๕๗

กับกลุ่มผู้เสียหายหรือเหยื่อจำนวนมาก จนถึงปี ๒๕๖๒ การใช้บัญชีเงินฝากบุคคลอื่นเพื่อหลบเลี่ยงการตรวจสอบของเจ้าหน้าที่ก็ยังเกิดขึ้นอยู่ **Similarity (ความคล้ายคลึง)** การใช้บัญชีม้าเริ่มปรากฏตั้งแต่ปี ๒๕๕๗ และยังปรากฏต่อเนื่องจนถึงปัจจุบัน (๒๕๖๒) ลักษณะการใช้บัญชีเงินฝาก การใช้บัญชีเงินฝากของบุคคลอื่นเพื่อปกปิดการได้มาซึ่งเงินจากการก่ออาชญากรรมก็ยังปรากฏ เพียงแต่เปลี่ยนกลุ่มผู้กระทำความผิด หรือเปลี่ยนผู้เสียหายไปเรื่อยๆ แต่พฤติกรรมที่เกิดขึ้นก็ยังเหมือนหรือคล้ายเดิม

เพื่อเป็นการป้องกันการเกิดอาชญากรรม อันเกิดจากการใช้บัญชีม้า จึงมีการนำกรอบแนวทางการป้องกันอาชญากรรม ที่มีประสิทธิภาพ ตามคณะรัฐมนตรีจึงมีมติ เมื่อวันที่ ๒๔ มกราคม ๒๕๖๐ ประกอบกับการตัดวงจรการเกิดอาชญากรรมตามทฤษฎีสามเหลี่ยมอาชญากรรม ดังนี้

๑. ด้านผู้กระทำผิดหรือคนร้าย (Offender) จะต้องมีการป้องกันโดยการเฝ้าระวังกลุ่มเสี่ยงที่มีโอกาสจะกระทำความผิด โดยการเฝ้าระวังบุคคล หรือกลุ่มที่มีพฤติกรรมเสี่ยงที่จะก่ออาชญากรรม โดยการเฝ้าระวังแหล่งที่มีการรวมตัว หรือแหล่งชุมชนที่บุคคลต้องสงสัยพักอาศัย ซึ่งกรณีการใช้บัญชีม้าส่วนมากเป็นอาชญากรที่มาจากต่างประเทศ อีกทั้ง หากผู้เคยก่อเหตุถูกดำเนินคดีแล้วและพ้นโทษแล้ว จะต้องเฝ้าระวังมิให้มีการกลับมากระทำความผิดซ้ำอีก

๒. ด้านเหยื่อ (Victim)/เป้าหมาย (Target) ต้อง **ป้องกันอาชญากรรมโดยการลดโอกาสการตกเป็นเหยื่อ** ต้องรู้จักการป้องกันตนเอง ครอบครัว และชุมชนหรือสังคมไม่ให้ตกเป็นเหยื่อเมื่อมีกรณีคนแปลกหน้ามาขอให้เปิดบัญชีเงินฝาก หรือจ้างให้เปิดบัญชีเงินฝาก โดยจะต้องมีการประชาสัมพันธ์ให้ความรู้ ข้อมูลข่าวสาร ที่เป็นประโยชน์ต่อประชาชนในการป้องกันอาชญากรรม หรือไม่ให้ตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม และ**ต้องเข้ามามีส่วนร่วมในการป้องกันอาชญากรรม** ในกรณีบัญชีม้าควรมีเครือข่ายที่เตือนกันเองในพื้นที่ถึงพฤติกรรมคนแปลกหน้าหรือคนต่างถิ่นที่เข้ามา โดยการให้ความรู้ ความเข้าใจ เรื่องบัญชีม้า การประชาสัมพันธ์ถึงโทษที่อาจเกิดต่อตนเองและครอบครัว หากมีการยิมยอมให้บุคคลอื่นนำบัญชีเงินฝากไปใช้

๓. ด้านโอกาส (Opportunity) ต้องพยายามตัดช่องโอกาสในเรื่องเวลาและสถานที่ที่จะเกิดเหตุ โดยมุ่งเน้น**การมีส่วนร่วมของประชาชน** สร้างชุมชนเข้มแข็งเพื่อให้ชุมชนสามารถดูแลตัวเองได้อย่างยั่งยืน อีกทั้งต้องมี**การพัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพบุคลากรในการป้องกันอาชญากรรม** หมายถึง การพัฒนาองค์ความรู้ในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ให้รู้เท่าทันผู้กระทำความผิด รวมถึงการพัฒนา และส่งเสริมให้มีระบบการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ที่มีประสิทธิภาพและเอื้อต่อการปฏิบัติงานมากยิ่งขึ้น

เพื่อเป็นการตัดวงจรอาชญากรรมตามทฤษฎีสามเหลี่ยมอาชญากร เห็นว่าคนร้ายหรืออาชญากรเป็นกลุ่มที่เจ้าหน้าที่ให้ความระมัดระวังอยู่แล้ว ประกอบกับธนาคารหรือสถาบันการเงินมีมาตรการที่รัดกุมในการเปิดบัญชีเงินฝาก รวมทั้งการตรวจสอบบุคคลที่เปิดบัญชีอยู่แล้ว มีเพียงกลุ่มประชาชนที่ยังขาดความรู้ความเข้าใจ และไม่ทราบว่าการนำบัญชีเงินฝากไปให้คนอื่นใช้ในการทำธุรกรรม อาจมีความผิดตามกฎหมาย ดังนั้น จึงเห็นว่าการป้องกันอาชญากรรมกรณีการให้ผู้อื่นนำบัญชีเงินฝากไปให้ หรือบัญชีม้า ทำได้โดย**การลดโอกาสการตกเป็นเหยื่อ** การสร้างภูมิคุ้มกันให้กับประชาชน นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ ได้รู้จักการป้องกันและระวังภัยด้วยตนเอง รวมทั้งกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้ ถึงรูปแบบวิธีการของภัยอาชญากรรม แนวทางป้องกันเพื่อระมัดระวังภัยอาชญากรรมที่อาจเกิดขึ้น โดยเน้นการ ประชาสัมพันธ์เพื่อให้ความรู้ ข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ในการป้องกันอาชญากรรมหรือไม่ให้ตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม และต้องสร้างเครือข่าย**การป้องกันอาชญากรรมโดยการมีส่วนร่วมของประชาชน** โดยการส่งเสริมให้ประชาชนทุกภาคส่วนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการป้องกันอาชญากรรม รวมถึงการสร้างจิตสำนึกเพื่อให้เกิดความรับผิดชอบ ร่วมกันในการป้องกันสังคมจากปัญหาอาชญากรรม **จึงเสนอให้มีการอบรมให้ความรู้แก่แกนนำ หรือผู้นำประชาชนในพื้นที่เสี่ยง** เพื่อให้ประชาชนเข้าใจถึงความเป็นมาของบัญชีม้า ความเสียหายและผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นตลอดจนร่วมกันเป็นเครือข่ายในการป้องกันอาชญากรรมอันเกิดจากการใช้**บัญชีม้าเพื่อประกอบธุรกรรมอำพรางของอาชญากร**

บรรณานุกรม

รายการเอกสารอ้างอิง

ปราโมทย์ จันทร, แนวทางในการป้องกันและแก้ไขปัญหาอาชญากรรมในเขตพื้นที่ตำรวจนครบาลบางโพงพาง, เอกสารค้นคว้าอิสระสถาบันอาชญาวิทยา และการบริหารงานยุติธรรม วิทยาลัยรัฐกิจ มหาวิทยาลัยรังสิต. กรุงเทพมหานคร,

ยุวดี วงศ์ประเสริฐ, ความหมายและแนวทางการศึกษาความปลอดภัยสาธารณะ, วารสารธรรมศาสตร์ ปีที่ ๓๗ ฉบับที่ ๑ พ.ศ. ๒๕๖๑,

Lopez – Rey อ้างใน ปราโมทย์ จันทร, แนวทางในการป้องกันและแก้ไขปัญหาอาชญากรรมในเขตพื้นที่ตำรวจนครบาลบางโพงพาง, เอกสารค้นคว้าอิสระสถาบันอาชญาวิทยาและการบริหารงานยุติธรรม วิทยาลัยรัฐกิจ มหาวิทยาลัยรังสิต. กรุงเทพมหานคร,

รายการสืบค้นเอกสารจากสื่อออนไลน์

รายงานยอดคงค้างเงินรับฝากตามขนาดและอายุของเงินฝากของธนาคารพาณิชย์จดทะเบียนในประเทศไทย, ธนาคารแห่งประเทศไทย <https://www.bot.or.th/App/BTWS_STAT/statistics/ReportPage.aspx?reportID=188&language=th>

กรุงเทพธุรกิจ < https://www.bangkokbiznews.com/news/detail/589525>

สำนักงานสถิติแห่งชาติ, ข้อมูลสถิติความผิดที่รัฐเป็นผู้เสียหาย รายจังหวัด พ.ศ. ๒๕๖๐ <http://statbbi.nso.go.th/staticreport/page/sector/th/09.aspx >

นิด้าโพล, ปัญหาของอาชญากรรมของสังคมไทยในปัจจุบัน http://nidapoll.nida.ac.th/index.php?op=polls-detail&id=556>

รายการเอกสารอื่นๆ

เอกสารกรอบแนวทางในการป้องกันอาชญากรรมที่มีประสิทธิภาพ ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๔ มกราคม ๒๕๖๒

เอกสารธนาคารกรุงเทพ, ข้อกำหนดเกี่ยวกับบัญชีเงินฝากสะสมทรัพย์และบัญชีเงินฝากประจำ

พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒